

שיעורים בהלכות שבת

"שבת בשבתו"

שנלמדו ע"י

הרה"ג ר' בן ציון הכהן שטרסמער שליט"א

אב"ד נייטרא ב"פ - בעמח"ס "שבת בשבתו" (עשרה חלקים)

בכל שבת קודש בבוקר

בבית המדרש דק"ק נייטרא 1462 50 ST.

פרשת בראשית תשפ"א

סימן ש"ז סעיף ג' (שיעור ד')

[שנה מ"ז - שיעור א']

להערות - וכן הרוצה לקבל שיעור זה מדי שבוע בשבוע דרך האימיל Email יפנה אל:

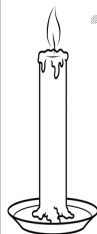
אלכסנדר אליעזר קנאפפלער

ALEXANDER KNOPFLER

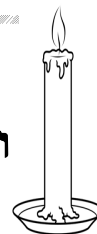
1564 - 48 STREET, BROOKLYN N.Y. 11219

TEL: (917) 755- 4864 • FAX: (718) 437- 3388

Email: igeres@yeshivanet.com

לע"נ מוה"ר אליעזר דוד בן יוסף ע"ה [עייטלין] נפטר י"ד ניסן ער"פ תשע"ה
ולע"נ הרה"ח הגה"צ ר' אלעזר מרדכי בן מוה"ר גדליהו אהרן קעניג זצוק"ל
מנהיג דחסידי ברסלב בעיה"ק צפת תובב"א - נלב"ע ביום כ"ג טבת תשע"ט לפ"ק

הלכות שבת

סימן ש"ז סעיף ג' [שיעור ד'] / פרשת בראשית - שנת תשפ"א לפ"ק

א] סעיף ג' – מחבר, אסור ליתן לנכרי מעות מערב שבת לקנות לו [בשביל ישראל] בשבת, אבל יכול לומר לנכרי קנה לעצמך ואם אצטרך אקנה ממך לאחר השבת, עכ"ל. היתר זה בנוי על מה שכתוב בשו"ע להלן סעיף כ"א "מותר לומר לנכרי לעשות מלאכה לעצמו [פי' לצורך נכרי]" עכ"ל, אלא דכאן מוסיף לומר דאף מותר לישראל לומר לו "ואם אצטרך אקנה ממך לאחר השבת".

וכתבו הפוסקים עוד יותר חידושים בזה והן: א) כמו הובא במשנ"ב וז"ל "ועיין בב"ח וא"ר שמצדדים דאפילו אם מבטיח את הנכרי שיחזור ויקנה ממנו אחר השבת ג"כ מותר, כיון דבשבת קונה הנכרי לעצמו". פי' כיון שאם ירצה הנכרי אין צריך לחזור ולמוכרו לישראל אלא יכול להחזיקו לעצמו, או למוכרו לאחר, או למוכרו לאותו ישראל ולבקש ממנו ריוח, לכן מותר. – ב) מש"כ בשו"ע הרב (סעיף י) מותר לומר לנכרי בערב שבת הילך מעות בהלוואה וקנה בהם לעצמך חפץ פלוני למחר ביום השוק ואני אחזור ואקחנו ממך אחר השבת בפירעון חוב מעות אלו, עכ"ל. וכן מוכח בשו"ע כאן דגם בכה"ג מותר (כמ"ש בתה"ל"ד ג').

ב] מכ"ז זה יש ללמוד דמותר לישראל לומר לפני שבת לנכרי שילך אל אַקשיין בשבת או יו"ט [או שיעשה כן דרך הקאמפיוטער, אן-ליין] ויקנה שם בית על שמו [של הנכרי], ואחר שבת ימסרנו להישראל, ומותר אף אם הישראל לזה לו הממון כנ"ל. – וטוב שיתן הישראל להנכרי קצת יותר ממה שלקחו כדי שיהי' לו קצת ריוח ואז נראה יותר שלקחו לעצמו. (עיין שו"ע"ר)

ג] סעיף ד' – מחבר, מותר לתת לגוי מעות מערב שבת לקנות לו, ובלבד שלא יאמר לו קנה בשבת. הגה, וכן מותר ליתן לו בגדים למכור, ובלבד שלא יאמר לו למכרן בשבת, עכ"ל. וכתב הגהות מיימוניות (שבת פ"ו ב') כי במקום שיום השוק הוא בשבת לבד, אסור ליתן מעות לנכרי מערב שבת שיקנה לו חפץ פלוני, אם אותו חפץ אינו מצוי לקנות באותו מקום אלא ביום השוק, כמו שהוא רגיל בעיירות קטנות, שהרי זה כאלו אמר לו בפירוש לקנות בשבת שהוא יום השוק, ואם מצוי קצת לקנות גם בשאר ימים מותר ליתן לו מעות אפילו בערב שבת ובלבד שלא יאמר לו קנה בשבת עכ"ד והובא במג"א וט"ז (ועיין בשו"ע"ר ומשנ"ב).

ד] ומעתה יש לחקור, מה דינו של לומר לסטא"ק ברוקע"ר נכרי, לפני יו"ט [ה"ה בשבת, אלא דמסחר של סטאק"ס סגור בשבת] לקנות או למכור לו סטאק"ס, ושמא יעשה כן ביו"ט. הנה דבר זה מתחלק לכמה אופנים. – א) הנה אם יכול הנכרי לעשות לו כן לפני יו"ט או אחר יו"ט ואין לישראל קפידא שיעשנו דוקא ביו"ט, מותר, אף אם למעשה יעשנה הנכרי ביו"ט, כמ"ש בשו"ע. – ב) ואם אומר לנכרי בפירוש שיעשה כן ביו"ט פשיטא דאסור כמ"ש גם זה בשו"ע. – ג) והשאלה הוא רק אם אינו אומר לנכרי באיזה יום יעשה כן, אלא אומר לו שאם מגיע הסטא"ק למחיר כך וכך יקנה או ימכור מיד את הסטא"ק, ולעת עתה לפני יו"ט עדיין לא הגיע לזה, אבל שמא יגיע לזה ביו"ט.

ויש לחקור האם אז דומה ליום השוק הנ"ל, דאסור אפילו אם אינו אומר לו לקנות בשבת, "שהרי זה כאלו אמר לו בפירוש לקנות בשבת שהוא יום השוק", או שמא יום השוק שאני, דכשאומר ישראל לנכרי לקנות לו כבר ידוע דיום השוק הוא בשבת לבד, משא"כ בנידון דידן כשאומר ישראל לברוקע"ר לעשות כנ"ל, אין ידוע אם זה יהי' ביו"ט או שיהיה לפני או אחר יו"ט, לכן דומה לאם יום השוק הוא בכל יום ומותר אף אם עושהו הנכרי ביו"ט.

ה] ולמעשה יש להחמיר בזה, כי היות שאין הדבר תלוי ביד ישראל או נכרי שלוחו אם יוכל למכור ולקנות לפני או אחר יו"ט, אלא תלוי כיצד יהיה המארקע"ט, לכן אם למעשה אירע כן ביו"ט שבא למחיר שקבע לו הישראל למוכרו או לקנותו "הרי זה כאלו אמר לו בפירוש לקנות בשבת". [וכ"כ האגרות משה (או"ח ח"ג סי' מ"ד)]. אמנם אם אומר הישראל להנכרי שאף אם מגיע הסטא"ק למחיר זה "אין צריך לקנות ולמכור מיד ביו"ט, אלא יכול להמתין עד אחר יו"ט" מותר אף אם הנכרי מבין ועושהו ביו"ט.

ו] ברם כהיום יש עצה שיכול לצוות שימכור כשהגיע למחיר כך וכך, אף אם יהיה ביו"ט, וזהו אם יכתוב [הישראל הבעלים, או הברוקע"ר] בקאמפיוטער לפני יו"ט במקום המיוחד לכך, שהוא רוצה למכור סטא"ק זה כשמגיע למחיר זה [ונקרא C.T.G.]. ומותר כי מצד המוכר אין אדם עושה שום דבר ביו"ט, אלא כשמגיע למחיר זה יכול לבוא מי שירצה, ולקנותו, והקונה [שפעמים עושה איזה מעשה ביו"ט] אינו שלוחו אלא

עושה כן לצורכו. - וכן בהיפך אם הישראל רוצה לקנות איזה סטא"ק במחיר כך וכך, יכול לכתוב כן בקאמפיוטע"ר לפני יו"ט, ואז כשמגיע ביו"ט למחיר זה, יכול כל מי שרוצה

למוכרו לו בלי שהוא [דהיינו הקונה או שלוחו] יעשה שום דבר ביו"ט, והמוכרו לו [שפעמים עושה איזה מעשה ביו"ט] אינו שלוחו אלא עושה כן לצורכו, ודר"ק.

העולה מהנ"ל:

בשבת, או מכור בשבת".

פ] ואם אינו אומר לנכרי באיזה יום יעשה כן, אלא אומר לו שאם מגיע הסטא"ק למחיר כך כך וכך יקנה או ימכור מיד את הסטא"ק, ולעת עתה לפני יו"ט עדיין לא הגיע לזה, אבל שמא יגיע לזה ביו"ט, יש להחמיר מלומר כן לנכרי, דשמא הוא כאומר לו בפירוש לעשותו ביו"ט.

י] אמנם אם אומר הישראל לנכרי לפני יו"ט שאף אם מגיע הסטא"ק למחיר זה "אין צריך לקנות ולמכור מיד ביו"ט, אלא אם ירצה יכול להמתין עד אחר יו"ט" אז מותר אף אם הנכרי מבין את אשר לפניו ועושהו ביו"ט.

יא] כהיום יש עצה שיכול אף לצוות שימכר מיד כשהגיע הסטא"ק למחיר כך וכך, אף אם יהיה ביו"ט, וזהו אם יכתוב [הישראל הבעלים, או הברוקע"ר] בקאמפיוטע"ר לפני יו"ט במקום המיוחד לכך, שהוא רוצה למכור סטא"ק זה כשמגיע למחיר כך וכך [ונקרא G.T.C.].

יב] והטעם דמותר, כי מצד המוכר אין שום אדם צריך לעשות שום דבר כשמגיע למחיר זה, אלא כשמגיע למחיר זה יכול לבוא מי שירצה, ולקנותו, והקונה [שפעמים עושה איזה מעשה ביו"ט] אינו שלוחו של ישראל אלא עושה כן לצורכו.

יג] וכן בהיפך אם ישראל רוצה לקנות איזה סטא"ק במחיר כך וכך, יכול לכתוב כן בקאמפיוטע"ר לפני יו"ט, וכשמגיע ביו"ט למחיר זה, בא כל מי שרוצה ומוכרו לו, והישראל הקונה אינו עושה שום דבר ביו"ט, והמוכרו לו [שפעמים עושה דבר ביו"ט] אינו שלוחו אלא עושה כן לצורכו.

א] אסור ליתן לנכרי מעות מערב שבת לקנות לישראל בשבת, אבל יכול לומר לנכרי קנה לעצמך ואני מבטיחך לחזור ולקנותו ממך אחר השבת.

ב] ומותר אפילו אם אותו הישראל לזה הממון להנכרי כדי שיוכל לקנותו, וכשהחזר הנכרי ומוסרו לישראל פורע חובו בזה.

ג] והטעם דמותר, כיון שאם ירצה הנכרי אין צריך למסרו לישראל אלא יכול להחזיקו לעצמו, או לבקש ריוח מהישראל כשהחזר ומוכרו לו.

ד] ועפ"י מותר לישראל לומר לפני שבת לנכרי שילך אל אַקש"ן בשבת או יו"ט [או שיעשה כן דרך הקאמפיוטע"ר, אן-ליין] ויקנה שם בית על שמו [של הנכרי], ואחר שבת ימכרנו להישראל. ומותר אף אם הישראל לזה הממון להנכרי.

ה] מותר לישראל ליתן ממון לנכרי שיקנה סחורה בעבורו [בעבור הישראל], וכן מותר לישראל ליתן סחורה לנכרי שימכרנו בעבורו, ובלבד שלא יאמר להנכרי שימכור או יקנה בשבת, ואז אף אם עושה כן הנכרי מדעת עצמו מותר.

ו] ולענין לומר לסטא"ק ברוקע"ר נכרי לפני יו"ט [ה"ה בשבת, אלא דמסחר של סטא"ק סגור בשבת] לקנות או למכור לו סטא"ק, ושמא יעשה כן ביו"ט, דבר זה מתחלק לכמה אופנים.

ז] אם יכול הנכרי לעשות לו כן לפני יו"ט או אחר יו"ט ואין לישראל קפידא שיעשנו דוקא ביו"ט, מותר, אף אם יעשה הנכרי ביו"ט.

ח] אם אומר לנכרי בפירוש שיעשה כן ביו"ט פשיטא דאסור כמו שכתוב לעיל "בלבד שלא יאמר לו קנה

בכל יום א' בערב משעה 8:00 - 9:00, מתקיים שיעור בשו"ע אורח חיים ח"א בביהמ"ד נייטרא

[עומדים כעת בהלכות ברכת המזון - דיני זימון - סימן קצ"ח] - הקב"ה יתן לנו ולכל אחב"י רפואות וישועות